

"NEMIS TILI MASHG‘ULOTLARIDA "RANGLI MAGNIT" USULIDAN FOYDALANISH"

Rahmonqulova Dilshoda Murodqo‘ziyevna
Chirchiq oliy tank qo‘mondonlik muhandislik
bilim yurti Tillar kafedrası dotsenti

Annotatsiya. Ushbu maqolada nemis tili mashg‘ulotlarida “Rangli magnit” usulidan foydalanishning ahamiyati va samaradorligi tahlil qilinadi. Mazkur usul vizual va interfaol o‘qitish tamoyillariga asoslangan bo‘lib, o‘quvchilarning tilni o‘zlashtirish jarayonida faol ishtirok etishini ta‘minlaydi. “Rangli magnit” usuli yordamida so‘z boyligini kengaytirish, grammatik ko‘nikmalarni shakllantirish va til muhitiga moslashish jarayoni sezilarli darajada osonlashadi. Maqolada ushbu metodning afzalliklari, qo‘llash yo‘llari va ta‘lim jarayonida erishilgan natijalar tahlil qilinadi. Tajriba natijalari shuni ko‘rsatadiki, rangli materiallardan foydalanish o‘quvchilarning diqqatini jamlashiga, vizual xotirani rivojlantirishiga va o‘zaro hamkorlikni kuchaytirishga yordam beradi. Ushbu usul nemis tilini o‘rganishda interfaol va innovatsion yondashuv sifatida tavsiya etiladi.

Kalit so‘zlar: nemis tili, interfaol metod, “Rangli magnit” usuli, vizual ta‘lim, chet tili o‘qitish, innovatsion yondashuv, til ko‘nikmalari, grammatik o‘rganish, so‘z boyligini kengaytirish, o‘quvchilarning faolligi.

Annotation. This article analyzes the importance and effectiveness of the use of the "color magnet" in German language classes. This method is based on the principles of visual and interactive language, ensuring that students are actively involved in language learning. The process of expanding vocabulary using the method "Color Method" is significantly easily facilitated. The article is analyzed in the advantages, ways of application of this method and the results achieved in the educational process. The results of the experiment show that the use of colored materials helps to concentrate attention, develop visual memory and strengthen cooperation. This method is recommended as an interactive and innovative approach to the learning of German.

Keywords: German, interactive methods, "Color Mettern" method, visual education, foreign language teaching, innovative approach, language skills, grammatical learning, expanding language skills, students activity.

Аннотация. В этой статье анализируется важность и эффективность использования «цветового магнита» в классах немецкого языка. Этот метод основан на

принципах визуального и интерактивного языка, гарантируя, что учащиеся активно участвуют в изучении языка. Процесс расширения словаря с использованием метода «цветового метода» значительно легко облегчается. Статья анализируется в преимуществах, способах применения этого метода и результатах, достигнутых в образовательном процессе. Результаты эксперимента показывают, что использование цветных материалов помогает сосредоточить внимание, развивать зрительную память и усилить сотрудничество. Этот метод рекомендуется в качестве интерактивного и инновационного подхода к обучению немецкого языка.

Ключевые слова: немецкие, интерактивные методы, метод «Цветовой меж», визуальное образование, преподавание иностранного языка, инновационный подход, языковые навыки, грамматическое обучение, расширение языковых навыков, деятельность студентов.

KIRISH

Zamonaviy ta'lim jarayonida interfaol va innovatsion metodlardan foydalanish o'quvchilarning bilim olish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishga xizmat qiladi. Ayniqsa, chet tillarini o'rgatishda vizual materiallar va harakatga asoslangan usullar muhim rol o'ynaydi. Shu nuqtayi nazardan, "Rangli magnit" usuli nemis tili mashg'ulotlarida samarali vosita sifatida qaralishi mumkin.

Ushbu usul rangli magnitlar yoki maxsus vizual vositalar yordamida yangi so'zlarni o'rganish, grammatik strukturalarni tushunish va til ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan. O'quvchilarning ko'z orqali idrok qilish, harakatlanish va mustaqil fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beruvchi ushbu metod til o'rganish jarayonini interfaol va qiziqarli holga keltiradi.[1]

Mazkur maqolada "Rangli magnit" usulining mohiyati, uni nemis tili mashg'ulotlarida qo'llashning afzalliklari va amaliy jihatlari tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari ushbu metod o'quvchilarning diqqatini jamlashiga, ularning faolligini oshirishga va mustahkam bilim olishiga ijobiy ta'sir ko'rsatishini ko'rsatadi.

METODLAR

Ushbu tadqiqotda "Rangli magnit" usuli ning nemis tili mashg'ulotlarida samaradorligini o'rganish maqsadida quyidagi metodlardan foydalanildi: Nazariy tahlil metodi – Nemis tili o'qitish metodikasi bo'yicha ilg'or adabiyotlar va ilmiy maqolalar o'rganilib, "Rangli magnit" usulining ta'lim jarayonidagi o'rni va ahamiyati tahlil qilindi.[2]

Adabiyotlar tahlili

"Nemis tili mashg'ulotlarida 'Rangli magnit' usulidan foydalanish" mavzusida adabiyotlar tahlili. Pedagogik va lingvistik asoslar. Til o'qitishda interaktiv metodlarning samaradorligi haqida ko'plab tadqiqotlar mavjud. Metodik adabiyotlarda, xususan, Vygotskiy (1986), Bruner (1996) va Krashen (1982) ishlarida vizual va interfaol ta'lim metodlari muhimligi ta'kidlangan.

"Rangli magnit" usuli ham vizual ta'lim metodlariga kiradi va nemis tilini o'rgatishda samarali vosita bo'lishi mumkin.[4]

Natija.

Zamonaviy til o'qitish metodikasi samaradorligini oshirish uchun innovatsion va interfaol yondashuvlardan foydalanish muhimdir. "Rangli magnit" usuli vizual va kinestetik ta'lim metodlarining kombinatsiyasidir. Ushbu usul o'quvchilarning so'z boyligini oshirish, grammatikani o'zlashtirish hamda muloqot kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

"Rangli magnit" usulining nazariy asoslari. Til o'qitishda vizual va interaktiv metodlarning samaradorligi ko'plab pedagog va lingvistlar tomonidan o'rganilgan.

Vygotskiy (1986) sotsiomadaniy nazariyada vizual materiallar til o'rganish jarayonida kognitiv jarayonlarni faollashtirishini ta'kidlaydi.

Krashen (1982) til o'rganishda "kinput gipotezasi" doirasida vizual materiallar stressni kamaytirishi va muloqot muhitini yaxshilashini qayd etgan.[3]

Mayer (2005) multimedia ta'lim nazariyasida rangli vositalarning axborotni eslab qolishga ijobiy ta'sir qilishini isbotlagan.

"Rangli magnit" usuli xuddi shu ilmiy tamoyillarga asoslangan bo'lib, o'quvchilar diqqatini jalb qilish, axborotni yaxshiroq tushunish va yodlashga yordam beradi.

"Rangli magnit" usulining mohiyati va qo'llanilishi. Ushbu usul rangli magnitlar yoki kartochkalar yordamida o'quvchilarga so'zlar, gap tuzilmalari va grammatik qoidalarni o'rgatish texnikasiga asoslanadi.

So'z boyligini oshirish: Ranglarga asoslangan taqsimot orqali yangi so'zlar guruhlanadi (masalan, fe'llar yashil, otlar ko'k, sifatlar qizil magnitlarda beriladi).

Grammatikani o'rganish: O'quvchilar magnitlarni jumla tuzishda ishlatib, mavzuni amaliy mustahkamlashlari mumkin.

Jamoaviy mashg'ulotlar: O'quvchilar birgalikda magnitlardan foydalangan holda gaplar yoki dialoglar tuzishadi, bu esa interfaol o'qitish jarayonini kuchaytiradi.

Tajriba va natijalar. O'quvchilarda "Rangli magnit" usulining samaradorligini aniqlash maqsadida turli tajribalar o'tkazilgan:

Schmid (2019) nemis tilini o'rganuvchilar o'rtasida tajriba o'tkazib, rangli materiallar yordamida grammatikani tushunish 30% ga yaxshilanganini aniqlagan[5]

Novak (2021) sinovlarida ushbu usul an'anaviy darsliklardan foydalangan guruh bilan solishtirilganda 20-25% tezroq natija bergan.

Klein (2018) vizual yondashuvning o'quvchilarning qiziqishi va motivatsiyasini oshirishdagi o'rnini ta'kidlab, bu usul darslarni jonlantirishini qayd etgan.

Ushbu natijalar shuni ko'rsatadiki, "Rangli magnit" usuli til o'rganish jarayonida kognitiv va didaktik afzalliklarga ega.

Muhokama.

"Rangli magnit" usuli bo'yicha olib borilgan adabiyotlar tahlili va tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, bu metod nemis tilini o'qitishda samarali strategiyalardan biri hisoblanadi. Biroq, uning afzalliklari bilan birga ba'zi cheklovlari ham mavjud.

Vizual ta'limning samaradorligi. Ko'pgina tadqiqotlar vizual materiallardan foydalanish axborotni tezroq qabul qilish va uzoq vaqt eslab qolishga yordam berishini tasdiqlagan (Mayer, 2005). Rangli kodlash orqali so'z va grammatik tuzilmalarning mantiqiy bog'liqligi yaxshiroq anglashiladi.

O'quvchilarning faolligini oshirish. Interfaol metodlar o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi (Klein, 2018). O'yin elementlari va jamoaviy ishlash imkoniyati o'quvchilarning ishtirok darajasini ko'taradi.

Mustahkamlash samaradorligi. Rangli magnitlar yordamida ma'lumotning vizual tashkil etilishi dars jarayonini qulaylashtiradi. Novak (2021) tajribasiga ko'ra, bu usul an'anaviy usullarga nisbatan 20-25% samaraliroq.

Cheklovlar va kamchiliklar. Har doim ham barcha yosh guruhlari uchun mos emas. Kichik yoshdagi bolalar ranglarni yaxshi farqlay olsalar ham, murakkab grammatik tushunchalarni ranglar orqali ajratish ba'zida qiyin bo'lishi mumkin. Kattaroq yoshdagi o'quvchilar uchun bu metodning samaradorligi individual ta'lim uslubiga bog'liq.

Ko'p resurs talab qilishi. Har xil rangdagi magnitlar, doska va boshqa materiallar zarur bo'ladi, bu esa moddiy jihatdan xarajat talab etishi mumkin. Barcha o'qituvchilar ushbu metodni qanday samarali qo'llashni oldindan o'rganishlari kerak.[6]

Xulosa qilib aytganda, "Rangli magnit" usuli nemis tilini o'rgatishda samarali metodlardan biri hisoblanadi. Bu usul o'quvchilarning so'z boyligini oshirish, grammatikani o'zlashtirish va muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishda foydali. Rangli materiallar yordamida ta'lim jarayoni interfaol va qiziqarli bo'ladi, bu esa o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Biroq, usulning to'liq samaradorligi o'qituvchi mahorati va metodning o'quvchilarning yoshiga moslashishiga bog'liq. Kelajakda rangli magnitlardan foydalanishni raqamli vositalar bilan uyg'unlashtirish va o'qituvchilarni ushbu metoddan samarali foydalanishga o'rgatish muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Menschen.A2.2. Deutsch als Fremdsprache Arbeitsbuch. Anna Breitsameter, Sabine Glas-Peters, Angela Pude. Hueber Verlag.

2. New Approaches to Lesson Plan. M. Qahharova.D.Yusupova.Europaen Journal of humanities and Educational Advancements. 3.40-24.2022

3. Изложение немецких праздников и традиций в учебниках. Д. Юсупова. Общество и инновации 2(4/S), 88-92

4. The usage of ethnographic terms in literary speech. Yusupova D. Uktamali qizi. Academicia: An international multidisciplinary research journal 11 (2), 855-857.

5. www.Ziyo net.uz